

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ
ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
"ІНГУЛЕЦЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ ЛІЦЕЙ"

КОНКУРСНА РОБОТА

***номінація «Системи профорієнтаційної роботи»
на тему «Інноваційні підходи до профорієнтаційної
роботи бібліотекаря ПТНЗ»***

бібліотекар ДНЗ «Інгулецький
професійний ліцей»
Шрамко Людмила Миколаївна

м.Кривий Ріг
2014 р.

Анотація

Розглянуті інноваційні підходи до профорієнтаційної роботи бібліотекаря ПТНЗ. Визначені: роль бібліотеки професійного ліцею, як складової частини навчально-виховної роботи по формуванню спрямованості учнів шкіл на майбутній професійний успіх, та шляхи реалізації основних функцій бібліотеки, як інформаційного центру, в оволодінні загальними і професійними знаннями, професійної адаптації та в організації навчально-виховного процесу.

Мета:

Інформаційна забезпеченість та сприяння самостійному і усвідомленому професійному виборі;

Надання профорієнтаційної підтримки учням у процесі вибору профілю навчання та сфери майбутньої професійної діяльності.

Зміст:

1. Мета і завдання профорієнтаційної роботи.
2. Заходи профорієнтаційної роботи:
 - Організація інформаційного середовища,
 - Популяризація професій;
 - Соціологічне дослідження;
 - Соціальне партнерство;
 - Співпраця зі ЗМІ;
 - Співпраця з центром зайнятості;
 - Іміджева діяльність.

Життя – це ряд зусиль,
Ми бачимо мету,
Але не завжди бачимо дорогу.
В. Шкловський.

Одним із найважливіших кроків у житті людини є вибір професії. Адже займатися тим, що тебе цікавить, приносить радість – одна з найважливіших умов відчуття життєвої повноцінності. Вибір навчального закладу, а згодом професії, значною мірою впливає на все наступне життя людини. Тут не можна покладатись на випадковість, квапитися. Необхідне найсерйозніше ставлення до цієї проблеми як батьків так і особисто кожної молодої людини.

Набагато простіше щодо цього було нашим попередникам. Майбутню професію успадковували від своїх батьків, та дідів. З давніх – давен, наприклад, до нас дійшли відомості про те, як відбувався обряд вибору професій юним спартанцям. Малюка заводили до кімнати, де були розкладені різні предмети. Якщо він підходив до меча чи кольчуги – відтак виростав з нього воїн, торкався тканини – шитиме одяг, зупинився біля посуду – майбутній кухар і т.д. Виходячи з цього, і готували дитину до самостійного життя, визначали професію у дорослому житті. Звичайно, подібний метод професійного відбору з погляду сучасної людини більш як наївний, але раціональне зерно у цьому є.

До питання вибору професії людина повертається інколи не раз. Уперше воно постає перед школярем після закінчення 9 – го класу, а потім - після закінчення 11 –го класу. І краще визначитись з вибором професії заздалегідь, а не перед дверима приймальної комісії. Тому варто якомога більше дізнатись про майбутню спеціальність. Щоб дійти правильного рішення, треба бути добре проінформованим і бібліотекар навчального закладу в цьому плані повинен проводити значну роботу. Бібліотекар виявляє ініціативу і шукає належну інформацію. Зібрані матеріали аналізуються, систематизуються і на їх основі і складається уявлення про майбутню професію.

Сьогодні профорієнтації учнів, зростанню престижу робітника в суспільстві необхідно приділяти велику увагу.

В Державному навчальному закладі «Інгулецький професійний ліцей» професійно – орієнтаційна робота – це цілорічний безперервний процес, який розпочинається з аналізу профорієнтаційної роботи за попередній навчальний рік, моніторингу соціального середовища ринку праці, контингенту учнів ліцею, видання управлінських рішень щодо форм, методів та напрямків роботи та реалізація цих заходів.

Бібліотека професійного ліцею є складовою частиною системи навчально – виховної роботи по формуванню спрямованості учнів шкіл на майбутній професійний успіх. Здійснювана в бібліотеці цілеспрямована робота з професійної орієнтації учнів проводиться разом з педагогічним колективом,

насамперед з класними керівниками, з залученням батьківського комітету, учнівської ради, читацького активу бібліотеки.

У змісті виховної роботи сплановані і проведені наступні заходи:

Організація інформаційного середовища, що включає друк матеріалів з профорієнтації у ліцейській газеті, оформлення листівок, буклетів, проспектів, слайдів, плакатів, виготовлення чашок, блокнотів, календарів з рекламними малюнками, та оформлення «Куточка профорієнтації».

Такий «Куточок профорієнтації» оформлений і в бібліотеці ліцею. Це спеціально відведене місце, де зібраний весь матеріал, який використовується в профорієнтаційній роботі: література, присвячена професіям, плакати, буклети, листівки, календарі з рекламними малюнками, довідково-бібліографічний апарат – картотека «100 професій Дніпропетровщини», краєзнавча картотека (розділ «Почесні професії міста»), інформаційні списки літератури «Професію я обираю сам», книжкова виставка – реклама «Ярмарок професій», що складається з розділів: «Кермо в надійні руки», «Дуга зустрінеться з металом», «Штукатур – творець, маляр – митець», «Хороший кухар лікаря вартий». Виставка знайомить з сучасними технологіями цих професій, з видатними представниками робітничих професій міста і області та оздоблена макетами і муляжами кулінарних виробів, зробленими активом бібліотеки і активом гуртожитку. В кутку профорієнтації проводяться огляди книг, прес – діалоги для учнів та викладачів і майстрів виробничого навчання, такі, як «Наш успіх – успіх України», зустрічі «За круглим столом» з випускниками ліцею, які досягли певних успіхів у своїй професії, поетичні години, під час яких учні – члени літературно – мистецького гуртка «Мрія», що працює в бібліотеці, декламують свої вірші про свою обрану професію. Секція гуртка «Юнкори» здійснюють підбір в бібліотеці матеріалу та друк матеріалу у ліцейській газеті «Учнівський вісник». Джерелами інформації є довідково – бібліографічний апарат бібліотеки, періодичні видання, та Інтернет ресурси. Мета «Кутка профорієнтації» - постійно тримати проблему професійної орієнтації в полі зору учнів, а також викладачів, майстрів виробничого навчання.

Бібліотека професійного ліцею обслуговує дві групи читачів: учнів і викладачів та майстрів виробничого навчання. Виходячи з цього, основними функціями бібліотеки є: допомогти учням в оволодінні загальними і професійними знаннями та професійної адаптації; допомогти викладачам і майстрам виробничого навчання в організації навчально-виховного процесу. Реалізуються ці функції через: по-перше, забезпечення підручниками та навчальними посібниками із спец предметів (збереження та комплектування фонду підручників), по – друге, популяризацію книги і керівництво її читанням. Досягнути комплексного підходу до розкриття проблеми профорієнтації можна лише використовуючи широке коло літератури. Тому при організації книжкової виставки, використовую не тільки спеціальну профорієнтаційну, але і наукову, філософську, художню літературу.

Популяризація професій через книгу здійснюється під час проведення масових заходів, виховних годин, часів цікавих повідомлень. Перш за все тут допомога бібліотекаря класним керівникам в розробці сценаріїв заходу, в підготовці атрибутики та костюмів, в використанні мультимедійних комп'ютерних презентацій, в залученні читацького активу та творчого гуртка.

Так в бібліотеці проведено КВК «Золотим вклоняємось рукам», конкурс «Розумники і розумниці». В навчальних кабінетах постійно організовуються книжкові виставки під час проведення тижнів і декад пропаганди робітничих професій.

Учні із сформованим інтересом до читання, як правило ідуть до бібліотеки. Їхнє читання набуває спрямованості. Значна частина найбільш спрямованих учнів пов'язують із цим інтересом свою майбутню професію.

Бібліотекарем та читацьким активом бібліотеки було проведено соціологічне дослідження «Роль читання в духовному та професійному становленні молоді людини». Охоплені учні ліцею, учні старших класів загальноосвітніх шкіл, батьки. Досліджувались такі основні аспекти: вплив читання та орієнтування в інформаційному просторі на розвиток розумових здібностей, на духовні якості, та на вибір майбутньої професії. Результати дослідження показали, що учень, який орієнтується в інформаційному просторі, схильний до самовизначення, до виявлення і розвитку здібностей, до формування мотивів вибору професії, моральних та інших якостей.

Співпраця з районною службою зайнятості – є важливим розділом профорієнтаційної роботи. Перш за все - це інформація про професії, які сьогодні актуальні на ринку праці.

Бібліотечний вісник «Актуальні професії» постійно інформує учнів та батьків.

Проведення екскурсій на підприємства (такий напрям профорієнтаційної роботи вимагає від педагога значної попередньої підготовчої роботи інформаційного характеру, який зможе забезпечити центр зайнятості).

Спільно з районним центром зайнятості проведено «Марафон актуальних професій». Марафон включав в себе екскурсії по виробничих майстернях ліцею, презентацію професій майстрами виробничого навчання, виставку – рекламу «Вибір професії у вашому житті», де учні шкіл мали змогу переглянути експонати діючих моделей, електронні посібники, розробки уроків виробничого навчання, а також вироби народно – прикладного мистецтва. В марафоні брали участь методист відділу освіти виконкому Інгулецької в місті ради, роботодавці, працівники районного центру зайнятості, батьки учнів, випускники, вчителі шкіл та шкільні бібліотекарі.

Одним з напрямків профорієнтаційної роботи бібліотеки- це соціальне партнерство з шкільними бібліотеками та масовими бібліотеками для дітей та юнацтва та позашкільними закладами з метою широкої популяризації діяльності ліцею серед населення району. (В цих бібліотеках розміщений постійно діючий інформаційний вісник «Бібліотека професійного ліцею інформує», «Старшокласнику на замітку». Ефективною формою спілкування з

старшокласниками шкіл є « Скринька корисних порад, що розміщена в шкільних бібліотеках. На листівках учні пишуть свої запитання, а я даю відповідь та поради стосовно вибору професії.

При проведенні в бібліотеці ліцею масового заходу по формуванню у молоді позитивної мотивації на здоровий спосіб життя «Мозаїка здоров'я», де презентувалася професія кухаря, були залучені учасники : члени спортивної секції Палацу спорту, учениці музичної школи, театр ляльок Будинку дитячої творчості. Захід став своєрідною рекламою діяльності бібліотеки ліцею, та популяризація професій.

В ліцеї проводяться конкурси фахової майстерності серед учнів ліцею, на які запрошуються учні випускних класів, робочі династії, роботодавці та випускники ліцею. Бібліотека є центром інформації для підбору матеріалу для учнівських рефератів, творчих робіт, для створення учнівських презентацій, презентацій професій і кабінетів майстрами виробничого навчання, та створення творчих проектів. Наприклад «Презентація кабінету будівельників», «Становлення професії кухар», «Професія зварник». А також для методичних комісій для випуску «Методичних вісників»: « Автомобільний транспорт», « Кухар – кондитер», « Будівництво – це рук людських і мозку дивний світ», « Зварники та електрослюсарі», на консультативних заняттях, що проходять в бібліотеці ліцею проводяться інформаційні огляди « Інновації в ПТО» і створена така картотека, проходять консультації по створенню творчих проектів « Ми проектуємо майбутнє», опрацьовуються інформаційні збірники « Інноваційні технології навчання» -Дніпропетровщина – регіон ідей».

Бібліотекар сприяє, щоб стали традиційними години спілкування «Поділися досвідом», під час яких досвідчені фахівці могли б вивчати вітчизняний та світовий досвід з питань соціально- професійної адаптації випускників ПТНЗ в умовах сучасного виробництва, професійної адаптації особистості в процесі вивчення навчальних предметів, так і ділитися досвідом з молодими спеціалістами: викладачами і майстрами виробничого навчання.

В ліцеї створена електронна реклама по кожній професії, яка включає в себе історію виникнення професії, вимоги до неї, новітні технології професії: « Кухар – кондитер», « Електрослюсар», « Електрогазозварник», «Моя професія – моя гордість», « Будівельна галузь», « Популярна енциклопедія робітничих професій», « Маляр – штукатур». Джерелами інформації є фахові періодичні видання « Зварник», «Автомайстер», «Електротехніка та електромеханіка», « Цар – кулінар»; «Будівництво»; методичні видання «ПТО», « Педагогічна майстерня», навчально – методичні посібники та ресурси Інтернету.

В бібліотеці ліцею створено інформаційно – методичний банк даних зі спец предметів: « Зварна справа», « Слюсарна справа», « Креслення»; електронні навчальні посібники: « Відеокерівництво з ремонту автомобіля», « Загальний курс обробки металів», « Допуски, посадки та технічні вимірювання», проект « Формування банку даних бібліотеки ПТНЗ для методистів ПТНЗ» (переможець Всеукраїнського огляду - конкурсу « Роль бібліотеки ПТНЗ у формуванні професійної компетентності робітничих

кадрів», нагороджена Дипломом 1-го ступеня Інституту інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки України).

Створено умови для розвитку творчості обдарованих учнів ліцею, які об'єдналися в творчі гуртки та групи за інтересом. Результатом є розробка обдарованими учнями діючих моделей з професій: електрогазозварник, кухар, слюсар з ремонту автомобіля, водій категорії «С», маляр – штукатур. Ці моделі використовуються на різних виставках і є своєрідною рекламою нашого навчального закладу. В бібліотеці працює літературно – мистецький гурток «Мрія» народознавчого і краєзнавчого напрямку. Члени гуртка вивчають і досліджують не тільки історію, а й трудову славу і традиції краю, на виховних годинах знайомлять однолітків з історико- публіцистичними виданнями присвячених розвитку підприємств міста, ними створена тематична папка «Естафета пам'яті», присвячена 80- річчю, Дніпропетровщини, організовуються зустрічі з представниками робітничих професій і це є задатком на перспективу створення книги пам'яті про видатних людей робітничих професій та наших випускників, що досягли певних успіхів в своїй професії.

Весь педагогічний колектив ліцею активно включається в роботу по проведенню місячників пропаганди робітничих професій, під час яких здійснюються відвідування шкіл району та виїзди в сільські школи області і інших областей з демонстрацією відеороликів діяльності професійного ліцею. А також використовуються засоби масової інформації: газети «Червоний гірник», « Під знаком руди і металу», « Інгулецький вісник» і Інтернету – на сайт професійного ліцею викладається інформація про роботу ліцею, бібліотеки ліцею, відеоролики і відео презентації.

Сплановано заходи по створенню іміджу навчального закладу: удосконаленню матеріально – технічної бази ліцею і бібліотеки як інформаційного центру, поліпшення умов проживання учнів в гуртожитку, психологічні стосунки між педагогічним і учнівським колективом, оформлення та підготовка приміщення приймальної комісії, робота якої є складовою іміджу навчального закладу. Вона оснащена рекламними стендами, в приймальній комісії працюють досвідчені викладачі, майстри виробничого навчання, які надають консультації з питань отримання робітничих професій. Практичний психолог проводить тестування на виявлення достатньої мотивації та природної схильності до обраної професії, надає професійну консультацію.

Для психолога в бібліотеці оформлений куточок « Психологічні уроки», в якому розміщені новини з журналу « Психолог» та « Психологія».

Отже, основними формами і методами профорієнтаційної роботи професійного ліцею є:

- День відкритих дверей з проведенням інформаційних консультацій, зустрічей учнів загальноосвітніх шкіл з працівниками і учнями ліцею, екскурсії в навчально-виробничі майстерні, кухні-лабораторії.
- Декади професій, що включають конкурси за професіями, вікторини та змагання, виставки-продажі.

-Місячник профорієнтаційних заходів на тему « Професії, які пропонуємо», виставки технічної творчості, виступ агітбригади, спортивні змагання між командами ЗОШ і ліцею.

-Спільна робота районного центру зайнятості і ліцею в формі круглого столу, ярмарку, марафону, засобів пошуку вакантних місць по професіям.

-Співпраця зі ЗМІ.

- Іміджева діяльність.

Бібліотека навчального закладу є невід'ємною складовою частиною навчально-виховної роботи, центром інформації, можна сказати її мозком.

Це дуже важливо і відповідально. Бібліотекарю необхідно постійно самовдосконалюватись, враховуючи недоліки, шукати нові форми роботи.

Працюючи на перспективу, планую створення в бібліотеці електронного архіву всіх матеріалів, наробок як педагогів так і учнівських, щоб залишити і зберегти той накопичений роками досвід для майбутніх учнів, викладачів, майстрів виробничого навчання, бібліотекарів для вивчення, впровадження в роботу і для історії ДНЗ « Інгулецький професійний ліцей».

Бібліотека ліцею

Друкована продукція

Куток профорієнтації в бібліотеці

Популяризація професій через книгу

Спільна робота з центром зайнятості (марафон професій)

Школа передового досвіду

Дні відкритих дверей, Декади професій, Місячники профорієнтаційних заходів

Іміджева діяльність

Лист представлення закладу освіти

Професійно-технічне училище № 44 м. Кривого Рогу Дніпропетровської обл. було створено в лютому 1971 р. на підставі Наказу Дніпропетровського управління профтехосвіти № 96 від 12.02.1971р. В 2000 р. училище реорганізоване шляхом злиття ПТУ № 36 та ПТУ № 44. З лютого 2012р. ПТУ № 44 перейменовано в ДНЗ «Інгулецький професійний ліцей».

Ліцей очолює Школяренко Жанна Миколаївна.

Матеріально-технічна база ліцею:

- 20 кабінетів загальноосвітньої підготовки;
- 8 кабінетів професійної підготовки;
- Комп'ютерний клас;
- 8 навчально-виробничих майстерень;
- Спортивний зал;
- Спортивний майданчик з тренажерним обладнанням;
- Молодіжний готель;
- Їдальня;
- Бібліотека з читальним залом;
- Кабінет практичного психолога;
- Медпункт.

В учбовому закладі здійснюється:

- Первинна професійна підготовка;
- Курсове професійно-технічне навчання;
- Перепідготовка незайнятого населення.

Ліцензійний обсяг прийому 810 осіб. В ліцеї ліцензовано 19 професій.

Анкета

для виявлення читацьких інтересів, умінь та навичок.

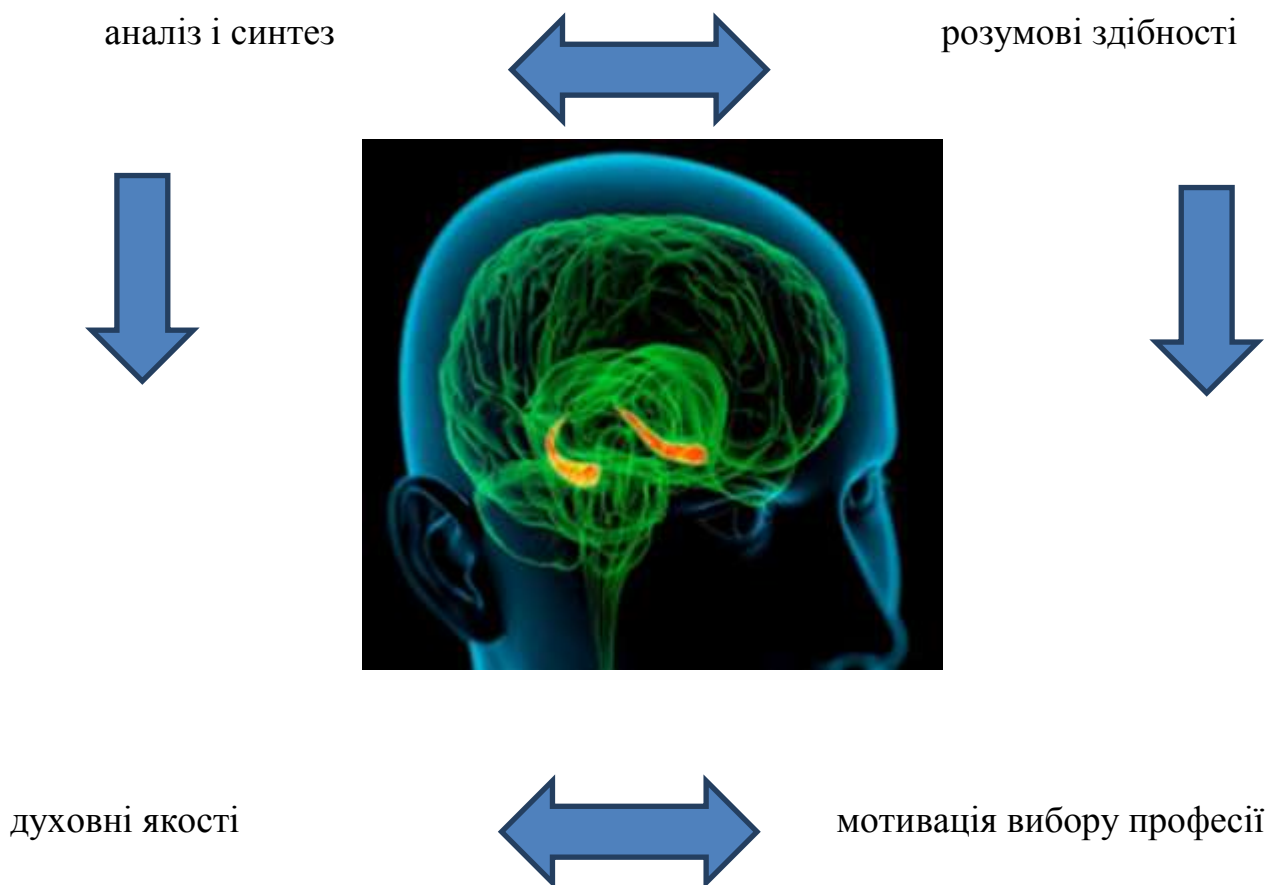
1. Вкажи, будь ласка свій вік.
2. Якими бібліотеками користуєшся?
3. На кого надієшся в житті?
4. Що значить бути сучасним?
5. Літературу якої спрямованості читаєш?
6. Які проблеми тебе найбільше турбують?
7. Чи є в тебе хобі, захоплення?
8. Як вважаєш: книжка сприяє розвитку...
 - а) інтелектуальних здібностей,
 - б) інтересів людини,
 - в) розумових здібностей та духовних якостей,
 - г) інтересу до навчання, до вибору професії.

Анкета «Чи впливає читання на майбутній вибір?»

1. Що ти знаєш про професії своїх батьків?
2. Як проходять сімейні спілкування щодо вибору професії?
3. Чи визначився ти з вибором професії?
4. Що вплинуло на твій майбутній вибір?
5. Якими джерелами інформації користуєшся?
6. Як уявляєш себе у своїй майбутній професії?

Аналіз анкет та результати дослідження.

Результати дослідження показали, що учень, який орієнтується в інформаційному просторі, схильний до самовизначення, до виявлення і розвитку здібностей, до формування мотивів вибору професій, моральних та інших якостей.

Інформаційний рекомендаційний список літератури «Професію я обираю сам»
Для учнів ДНЗ «Інгулецький професійний ліцей».

1. Антонєць Л. Технологія приготування їжі.-К: Факт, 2003.
2. Бруква В. Технологія декоративно-штучних і ліпних робіт.-К: Техніка, 2009.
3. Бячман Б. Робочі професії Придніпров'я.-Дніпропетровськ: Промінь, 1998.
4. Грешовєно Б. Як стати водієм.-К: Техніка, 2009.
5. Виходець О Культура і етика водіння.- К: Педагогічна преса, 2008.
6. Доцяк В. Українська кухня.-Львів: Оріяна-Нова, 2007.
7. Климов Е. Як вибрати професію.-К: Просвіта, 2012.
8. Карцев Ю. Шукай свою професію.-К: Просвіта, 2012.
9. Карапузов Б. Матеріали і технології в сучасному будівництві.- К: Вища освіта, 2006.
10. Новоженєв І. Професія кухар.-К: Економіка, 2003.
11. Професійно-технічна освіта України.-К: Вікторія, 2010.
12. Патєн Б. Вогонь змиває метал.-К: Педагогіка, 1999.
13. Павлюшенков О.Ким бути?.-К: Молодь, 2006.
14. Світ професій: Довідник.-К: Освіта, 2011.
15. 101 робітнича професія Придніпров'я.-Дніпропетровськ: Промінь,2006.
16. Нудьга В. Метаморфози професій// Джерело.-2005.-№19.
17. ПершаковаЛ. Шлях до успіху // Позакласний час.-2006.-№1-2.
18. Популяшенко О. Наші мрії в дію // Позакласний час.-2009.-№ 11-12.
19. Ярмарок професій // Шкільний бібліотекар.-2002.-№ 6.
20. Тематична папка «Естафєта пам'яті» .